

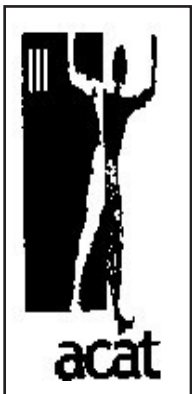
ACAT informa

Abril-Maig-Juny 2017

Butlletí **121**

El Senyor accepta
el meu plor,
el Senyor escolta la
meva súplica
i acull la meva
pregària.

(Salm 6, 9-10)

■ LA DETENCIÓ PREVENTIVA ABUSIVA (DPA), A L'ÀFRICA ■
NANCY KOEHLER NEGELSPACH (+17.11.16). IN MEMORIAM ■ DERT
(DEPARTAMENT ESPECIAL DE RÈGIM TANCAT). UN CAS CONCRET ■
QUINES PERSONES HI HA ALS NOSTRES CENTRES PENITENCIARIS?
■ DETINGUT I TORTURAT DINOU DIES ABANS DE LA INAUGURACIÓ
DELS JOCS OLÍMPICS ■ PRESONS: INSERCIÓ, O NO INSERCIÓ...
HEUS AQUÍ LA QÜESTIÓ ■ LA LLUITA DE LES MARES DE
TXETXÈNIA CONTRA LES DESAPARICIONS FORÇADES ■ DIXAN:
ALGER-BANYOLES-ALGER ■ EL FOTÒGRAF DE MAUTHAUSEN ■

ACAT. Anglí, 55. 08017 Barcelona
Tel.: 93 203 89 15. C/el.: acat@pangea.org
Web: <http://acat.pangea.org>

EDITORIAL

LA DETENCIÓ PREVENTIVA ABUSIVA (DPA), A L'ÀFRICA

El 12 de juny la nostra ACAT i el Casal Loiola van organitzar una activitat destinada a explicar la feina portada a terme per la FIACAT i les ACAT africanes, i en la qual va participar Eugène Diatta, president de l'ACAT Senegal durant molts anys i que, des de fa uns set anys, viu entre nosaltres, amb tota la seva família.

Vàrem visionar un documental de tretze minuts sobre la DPA a Costa d'Ivori, realitzat per l'ACAT d'aquest país i la FIACAT, que mostra l'amuntegament de les persones a la presó. La feina de l'ACAT Costa d'Ivori és ajudar a alliberar gent innocent que la policia agafa sense cap prova. Les persones poden romandre a la presó molts mesos i fins i tot, anys. L'actual president de la FIACAT Paul Angaman, expresident de l'ACAT Costa d'Ivori i promotor d'aquestes accions, em va enviar per correu el balanç d'aquesta activitat. El treball s'ha pogut fer en 10 presons del seu país (encara en queden 24 més). El 20% dels presos examinats foren alliberats, després de treballar conjuntament els dossiers amb els funcionaris de presons. Al film surten presos que donen les gràcies a l'ACAT i a la FIACAT. El representant de la FIACAT manifesta en el documental la seva sorpresa per la magnífica col·laboració dels funcionaris de presons.

Aquesta mateixa tasca sobre la DPA es fa a altres països on hi ha una ACAT: Benin, República Democràtica del Congo, Libèria i Madagascar. A altres països africans les ACAT també lluiten contra la pena de mort i la venjança pública (Togo).

Vàrem plantejar a l'Eugène una sèrie de preguntes i resumeixo algunes de les seves respostes.

- Les ACAT africanes tenen adherents molt joves (a diferència de les ACAT europees).
- Les escoles on es formen les elits polítiques dels països africans acostumen a ser les mateixes escoles cristianes on es formen les elits en Drets Humans. Precisament teníem entre el públic el P. Jaume Riera, que ha treballat durant trenta anys a les escoles dels escolapis al Senegal i que va ser mestre d'una germana de l'Eugène, també present a la xerrada.
- La capacitat lingüística de molts africans és impressionant; l'Eugène, per exemple, parla quatre llengües nadiues, el francès, l'anglès i aquí ha après el català i el castellà.
- La proporció de cristians al Senegal és d'uns 4% sobre una població majoritàriament musulmana.

Ens sembla rellevant haver pogut explicar la tasca que fa l'ACAT en el cor de l'Àfrica lluitant contra un flagell, la DPA, que atempta clarament contra la presumpció d'innocència. O dit d'una altra manera: La llibertat és un dret, la DPA hauria de ser només una mesura excepcional.

Emili Chalaux i Ferrer, president de l'ACAT

NANCY KOEHLER NEGELSPACH (+17.11.16) IN MEMORIAM

La Nancy i el seu marit, Gerard, americans radicats a Catalunya, escolliren la vila ducal de Montblanc (Conca de Barberà), fa uns quaranta anys, per al temps de la seva jubilació. Ho tenien clar, tot i la insistència de la filla, Kristine, que raonablement els volia més a la vora, al país d'origen, els Estats Units. Els havia seduït la Conca, la seva llum, la seva gent, l'art. En Gerard, pintor i escultor remarcable, ho deia amb les seves teles a l'oli de flors boscanes, paisatges rocosos i capvespres de tardor. La Junta del Centre Ecumènic ho comprovà a través de l'exposició monogràfica de les seves obres a l'església gòtica de sant Francesc, de Montblanc, de retorn d'Ulldemolins, on s'havia reunit un dia de recés. El Gerard i la Nancy no hi pogueren ser presents, però, en compensació, fruïrem potser més del seu esperit.

El matrimoni Negelspach, de la Societat dels Amics (anomenats Quàquers), es féu present molt aviat a Barcelona entre els qui, els anys seixanta, vam iniciar el retrobament ecumènic entre les diverses denominacions cristianes implantades al nostre país. Ens sorprenien amb el seu perfil net, espiritual, pacífic i amable. Pels seus silencis, no sols de les sessions de pregària, també del marc de les seves relacions personals, d'una transparència cordial; en les paraules, totes de veritat, i en els fets. Sorprengué a molts, al respecte, el silenci que la Nancy demanà a la catedral de Barcelona en ocasió de la pregària interreligiosa per la pau que s'hi celebrà per primera vegada l'any 1986 en coincidència amb la que Joan Pau II havia convocat a Assís.

Es comprometeren molt aviat amb el Centre Ecumènic de Catalunya, en contacte amb la seu central de la Societat dels Amics, a Londres, i amb **l'Associació de Cristians per l'abolició de la tortura (ACAT)**. En un i altre espai de trobada eren testimonis de pau, de bondat i de comunicació entranyable. Ni que fos des de la distància dels anys, foren hereus tothora dels germans quàquers que durant la guerra civil van afavorir amb les seves provisions alimentàries, a través dels menjadors que van crear sota la direcció del quàquer català Domènec Ricart, no poques famílies del nostre entorn, sempre sense fer soroll. Un capítol, aquest, a propòsit del qual resten encara alguns dels acollits, sense distincions. Ho relatà l'any 2006 amb la seva tesi doctoral presentada a la Universitat de Girona, Rosa Serra, de Granollers, (Cf "Ajuda humanitària dels quàquers als infants de Catalunya durant la guerra civil 1936-1939").

Ara, sense la Nancy -el Gerard ens deixà abans- serem més pobres. Al carrer de santa Tecla, de Montblanc, on tenien el niu, i al cor de molts romandrà, però, el seu segell, tan pròxim, tan identificat amb la vila ducal, amb el nostre país. Corpresos pel que ens han donat, els trobarem a faltar. Gràcies, Nancy i, gràcies, Gerard!

Joan Botam, caputxí

DERT (DEPARTAMENT ESPECIAL DE RÈGIM TANCAT) UN CAS CONCRET

Barcelona, 14 de juny de 2017

Sr. Amand Calderó i Montfort
Director General de Serveis Penitenciaris
Departament de Justícia
Barcelona

Senyor,

Li escric novament en relació al Sr. Said Achatoui, a qui ja ens vam referir en unes cartes anteriors (8 de febrer i 28 de març). Voldria explicar-li el que va passar durant la visita de dos membres de l'ACAT, el diumenge 28 de maig d'enguany, al DERT del C.P. de Quatre Camins. El dia citat, estàvem asseguts al box esperant el Sr. Achatoui, que en veure'ns, va fer un moviment de canvi de direcció i va dir als funcionaris que volia retornar a la seva cel·la. El fet és aquest.

Abans i després de la visita vam parlar, però, amb el pare de Said que ens va manifestar que està molt preocupat perquè el seu fill s'ha tancat en banda i refusa de parlar amb qui sigui. Ens va dir que cada vegada articula pitjor les paraules i quasi no pot expressar-se. Aquests fets també van ser ratificats per la germana de Said Achatoui. Ella ens va explicar que el metge i la psicòloga del C.P. de Quatre Camins estan preocupats, ja que l'intern mostra un retrocés mental i una falta de concentració importants. La germana de Said Achatoui ens va dir que el seu germà era una persona normal i sociable abans del novembre de 2016, data en la qual va entrar al DERT.

Sr. Calderó, a la vista dels fets exposats, no creu vostè que estem davant d'un cas d'efectes molt nocius de deteriorament mental provocat per un DERT prolongat? El pres porta efectivament un règim tancat superior a sis mesos, quan les normes internacionals aconsellen no sobrepassar els quinze dies.

El motiu d'aquest correu no és altre que posar en el seu coneixement l'experiència de la nostra visita a Quatre Camins el 28 de maig i informar-lo també del que ens relaten els familiars de Said Achatoui.

Amb ànim d'ajudar li enviem aquesta carta i el saludem molt cordialment.

Emili Chalaux i Ferrer,
President de l'ACAT

INFORMACIÓ POSTERIOR

El 16 de juny, la germana ens informa que en Said ha estat traslladat al C.P. de Can Brians (no diu si 1 o 2), que disposa d'unitat psiquiàtrica.

El 21 de juny em trobo casualment amb l'Iñaki Ribera, director del OSPDH (Observatori del Sistema Penal i Drets Humans, de la Universitat de Barcelona), entitat molt activa en el si de la Coordinadora Catalana contra la Tortura. M'explica que en una reunió amb el Sr. Calderó aquest li va dir que rep les cartes de l'ACAT i que està preocupat pel tema d'en Said.

Cal dir que en el cas citat, hi ha una molt bona col·laboració entre l'OSPDH, l'ACAT i els familiars d'en Said, perquè tots volem humanitzar el DERT i ajudar les persones que el pateixen en l'actualitat.

QUINES PERSONES HI HA ALS NOSTRES CENTRES PENITENCIARIS?

He vist molts documentals sobre els centres penitenciaris dels Estats Units. Com se sap, la majoria d'interns són persones de raça negra o hispans. I no parlem dels que estan al corredor de la mort, la majoria, per no dir tots, pobres i amb judicis dubtosos. Aquesta injustícia i discriminació, jo creia que era resultat del racisme latent que hi ha en aquell país.

Fins fa poc no havia tingut ocasió de visitar un centre penitenciari de les nostres contrades. Ara he anat varies vegades al C.P. Lledoners, per visitar una meva amiatat.

Quan arribes has de deixar les teves pertinences en una guixeta. Després, control de metalls, i a continuació entres a la sala d'espera, on has de confirmar que ja has arribat per fer la visita programada. I quan és l'hora, passes als locutoris pel retrobament amb l'amic o familiar.

Ja que és important arribar puntual per les qüestions dels tràmits, tens temps d'analitzar les persones que esperem per visitar els interns. La primera sorpresa que vaig tenir va ser que d'entre les persones que ens esperàvem, una trentena llarga, no hi havia cap senyor/a dels que trobes normalment al carrer, sinó que hi havia un grup nombrós d'ètnia gitana, dones magribines (identificades per la seva indumentària) amb cotxets, persones grans que deuen ser els pares d'alguns interns... També gent jove, que imagino que són amiatats. La majoria a la sala sembla provenir del món marginal, pobre, de classe social baixa.

S'ha de veure aquella dona gran, amb dificultats de locomoció, acompanyada de la seva parella. Segurament pares, molt senzills i seriosos, com és lògic. La dona gitana amb la mateixa indumentària que fa servir per estar per casa... Aquest retrat es repeteix a cada visita. Per què aquestes afirmacions? He preguntat al meu amic: "Els teus companys de mòdul, un centenar, quin nivell tenen? La resposta és que molt baix, amb analfabetisme, amb molt poca formació. A vegades ell els ajuda a fer els escrits per presentar a la Direcció del Centre o a interpretar els escrits oficials que els arriben. Alguns no reben mai visites, doncs no tenen família o estan lluny.

Aquests darrers mesos, seguint els mitjans de comunicació, no ens cansem de sentir com en els processos en curs, els processats ofereixen al fiscal abonar milions d'euros per reduir la pena demanada i així poder obtenir una sentència que eviti l'empresonament.

Aleshores, als rics, als poderosos, als que tenen influències, se'ls aplica una justícia i als altres se'ns n'aplica una altra. És vergonyós, injust i atenta contra els drets humans. Aquest sistema fa que les víctimes siguem sempre els mateixos: el poble.

Joaquima Tomàs i Serra, *membre de l'ACAT*

DETINGUT I TORTURAT DINOU DIES ABANS DE LA INAUGURACIÓ DELS JOCS OLÍMPICS

Antoni Bassas entrevista a Ramon Piqué (Montcada i Reixac, 1962), professor titular de tecnologies de la traducció a la Universitat Autònoma de Barcelona, regidor per la CUP a l'Ajuntament de Sant Cugat i president de l'Associació Memòria Contra la Tortura. Va ser un dels detinguts de l'operació Garzón, ara fa 25 anys.

Què feia l'any 92?

Jo formava part de la plataforma Comitè de Solidaritat amb els Països Catalans, que denunciava la situació dels presos independentistes. També estava a l'MDT, Moviment de Defensa de la Terra.

Pertanyia a Terra Lliure?

No.

Aleshores, què li va passar?

L'any 92 semblava que tothom estava d'acord amb els Jocs, però no és veritat. Hi havia sectors que els qüestionàvem per l'intent d'espanyolitzar-los (el 89 hi havia hagut una gran xiulada al rei durant la inauguració de l'Estadi) i pel que implicava de construcció d'una megaciutat. En aquell context, el dia 6 de juliol del 92 la Guàrdia Civil em va detenir a Montcada i Reixac, on havia anat a veure els meus pares. Se m'emporten de nit a Manresa, m'acusen de pertànyer a Terra Lliure i m'apliquen la llei antiterrorista. A Manresa em tenen tota la nit lligat en una canonada de la calefacció, ajupit. Cap a les sis del matí, se m'emporten a Madrid, a la direcció general de la Guàrdia Civil, a Tres Cantos. Així que vaig baixar em diuen que ara sabia el que era bo. Ens van portar cap a una cel·la i el primer que vaig fer va ser seure. Es va obrir una espiall de la cel·la i em van cridar que qui m'havia donat permís, que m'estigués dret. Vaig estar dret unes 18 hores, fins que em van posar una bossa de plàstic al cap i em van portar a una cel·la del costat, on em deien que ho expliqués tot. Evidentment, jo no sabia què volien saber. Recordo que em pegaven amb una guia telefònica. Anaves caminant i et donaven empentes contra alguna columna, sempre amb la bossa al cap. Intentava respirar i el plàstic se m'enganxava a la boca. Ells en deien "la màquina de parlar". Al final t'acabes inventant el que volen sentir: que havia quedat amb una persona al bar El Glaciar de la plaça Reial i que la manera de connectar-hi era amb el llibre 'La caza del Octubre Rojo' (que jo mai no havia llegit). Sentia crits en una cel·la i em deien que tots acabaven parlant. Em van fer agafar uns cables elèctrics amb les mans. Al Pep Musté li van posar a la panxa i els van connectar. Amb mi no ho van fer, però psicològicament em vaig ensorrar. Em van portar a la metge forense i em van dir que si li deia res dels cops, seria pitjor. Només mirant la cara d'espant de la metge, em vaig imaginar la meua. Tenia una fractura a l'os de la cara, trencament de timpà i diversos senyals als braços. Vaig explicar-li els cops, però cap dels informes que va fer aquesta dona no van servir per obrir cap investigació. I em van portar davant el jutge instructor, Baltasar Garzón.

I què li va dir?

Em feia tant de terror tornar a baixar als calabossos que vaig dir-li el relat que m'havia après. Era molt irracional tot. Però, al cap d'un moment, li dic que la resta és mentida perquè m'han fet inventar la declaració i li explico les tortures del soterrani.

I què li contesta?

Que ja ho explicaria després. Garzón va declarar la meua presó provisional eludible amb fiança.

Com el va afectar psicològicament?

Uf. Al cap de quatre dies comencem a sortir en llibertat provisional. Vaig anar a un acte a Sabadell per denunciar els fets. Era la primera vegada que en parlava. Després d'allò ja no podia mirar a la cara la gent. [Ramon Piqué s'emociona i no pot continuar parlant.]

Vol que parem?

Sí, sisplau. [Parem un moment l'entrevista.]

Com va viure els 15 dies dels Jocs?

Absent. No vaig mirar res. Molts anys després, vaig anar a l'Estadi Olímpic a acompanyar una filla meva a un concert. Per a mi, els Jocs estan vinculats a una experiència brutal. I, en canvi, sents gent voluntària que t'ho explica com una alegria. I és difícil de gestionar. Molt contradictori.

Deu haver vist la imatge de l'arquer encenent el peveter amb una fletxa.

Ho he vist moltes vegades, però a mi no m'emociona gens. Ja no ho veig amb rancúnia, però em costa veure-hi coses positives. Em costa.

Què va fer del 92 al 95?

Em vaig dedicar a denunciar-ho, però tothom estava tan content dels Jocs que era com posar aigua al vi. Els responsables eren Corcuera, Vera, Roldán, Garzón... Tots han anat caient com un castell de cartes. El Roldán va dir que mentíem. Vaig entrar en contacte amb Cristians per l'Abolició de la Tortura. Semblava que el cas moriria. Al judici del 95 som condemnats. Denunciem les tortures a la Audiència Nacional i a la sentència demana que es dedueixi testimoni, que vol dir que s'hauria d'haver obert una altra causa d'ofici. I mai es va obrir. I ens condemnen per col·laboració amb banda armada. Mesos després, la mateixa Audiència Nacional que ens condemna demana l'indult per a tots.

Per què?

Terra Lliure ja s'havia dissolt, no creava alarma social i nosaltres no teníem per què queixar-nos perquè no érem a la presó, i les tortures ens les mengem. Però el 97, dos anys després del judici, gran part dels encausats intentem que s'executi la part de sentència que demanava que es dedueix testimoni i s'investiguin les tortures. Ens vam posar en mans del Sebastià Salellas, el pare del Benet. Ho van tornar a arxivar. Aleshores, en un acte dels molts que fèiem pels pobles, el Pep Musté va dir "Si cal, anirem a Estrasburg". Era una frase d'impotència, però vam demanar-li al Sebastià Salellas si podíem anar a Estrasburg. L'hi va portar i ens ho van admetre a tràmit, moralment era un reconeixement, però estàvem convençuts que no tiraria endavant. I quan el 2003 ens diuen que hi havia vista oral a Estrasburg no ens ho creïem. I, a sobre, guanyem.

El 2004 el Tribunal Europeu de Drets Humans condemna el Regne d'Espanya per no haver investigat les tortures.

Va ser estrany. No érem nosaltres els processats, era l'estat espanyol. El gran argument de l'advocat era que mentíem perquè tota la gent de grups armats té l'obligació de mentir. Un advocat de l'Estat va dir que, amb el trasllat d'una presó a l'altra, els documents es perden. Finalment surt la sentència, que obliga l'Estat a indemnitzar-nos però no a investigar, que hauria sigut el més coherent perquè els fets eren greus. Amnistia Internacional, que ens va ignorar durant molts anys, quan el cas estava guanyat a Estrasburg va venir a parlar per disculpar-se i incorporar el cas als seus dossiers.

Com viu aquest 25è aniversari?

Em va sobtar que ja haguessin passat 25 anys! I vaig pensar que estaria bé que se'n pogués parlar amb serenor. Els Jocs van ser moltes coses i amb el temps adquireixes una perspectiva crítica necessària. El nostre cas de tortures no és el centre del que va passar, però va ser rellevant i, malauradament, no va ser l'últim. Però el vam aconseguir portar a Estrasburg i guanyar.

Antoni Bassas, Ara, 21 de maig de 2017

PRESONS: INSERCIÓ, O NO INSERCIÓ... HEUS AQUÍ LA QÜESTIÓ

El passat dia 4 de maig, al Casal Llorens, de Barcelona, vaig tenir l'oportunitat d'assistir a una conferència sobre les institucions penitenciàries, per part de la directora de la Fundació ARED (Fundació per a la Reinserció de Dones) , Mª Elena Alfaro, i un testimoniatge en primera persona, Amparo Rubí. Organitzat pel mateix Casal Llorens i la ACAT, he d'agrair personalment a Joan Tortajada del Casal Llorens i a Emili Chalaux, de l'ACAT, l'esforç per dur a terme la realització d'aquest esdeveniment, del qual em vull fer ressò en aquest article.

Hem sentit mil vegades les frases o idees del tipus que "la presó és una institució en la qual el sistema penal encomana la funció de recuperar les persones condemnades a fi d'evitar la reiteració de fets delictius". O que la presó "ha de facilitar mitjans per tal que l'efectiva integració dels reclusos en la societat sigui real i efectiva". O alguna cosa semblant ... jo mai havia sospitat que realment podria ser així.

Crec que en general, ens agrada pensar en coses simples, com que la justícia funciona, que és perfecta, que és com a les pel·lícules de Disney o, si s'escau, que no vagi més lluny d'un indefinit reflex d'alguna peli que sempre, és clar, acaba amb el 'bo' sortint airós. Segurament, a la població en general ens resulta més còmode no plantejar-nos problemes d'aquest calibre ni de qualsevol altre, perquè no ens agrada haver de sortir de la nostra zona mental de comoditat, de seguretat, per no soscavar una creença el contrast de la qual amb la realitat de les coses no resisteix el mínim frec.

Preferim creure que les institucions funcionen per si mateixes seguint una mena de lògica i moralitat semblant a la idea vaga que la perfecció existeix. Encara que això suposi ignorar que hi ha persones que sí que estan immerses en la crua realitat que s'amaga darrere d'aquestes grans frases.

Una crua realitat plasmada en la simplicitat expressiva de l'actual president del govern espanyol, quan sense embuts fa referència a una gens edificant llei del Talió del tipus "qui la fa, la paga", que entre altres coses -a banda de dir que els altres, i no ell, són 'diferents'- indica que la justícia i les presons no són altra cosa que un remei per a "treure gent indesitjable del mig", tot i que està prou demostrat que els que més 'la paguen' són sempre els més desfavorits, els que mai han tingut una oportunitat real en què la seva vida s'apropi a la mitjana d'una ciutadania lliure, culta i amb possibilitats de certa prosperitat personal i familiar. Aquests 'la paguen' més a fons i més durament que els que tot i tenir mil oportunitats, delinqueixen en les altes esferes del poder.

Preferim l'ús de certs eufemismes i fins i tot acceptem el cinisme d'algunes declaracions polítiques per ocultar-nos la realitat, per negar-la, rebatre-la, per no haver de esforçar-nos a mirar que es compleixi efectivament el contingut esperat de les institucions.

Les presons són, en general, llocs on s'amunteguen persones amb diferents graus de responsabilitat en activitats delictives; magatzems de degradació del que en el seu moment podrien haver estat persones socialment aptes, si mai haguessin tingut només una mínima oportunitat de ser-ho. Em reservo l'opinió dels qui, havent tingut oportunitats, delinqueixen a l'ombra dels poders establerts... per altra banda, aquest tipus de gent solen ser recloses en altres establiments carceraris.

Dins d'aquest panorama, sorprenentment passa que de vegades, un grapat de persones són capaces de plantejar-se coses diferents... que efectivament, certes situacions en la nostra societat han de, i poden, ajustar-se al que s'espera d'elles. Que tot depèn de la dimensió humana de les persones.

I en aquest perfil de persones sorprenents, capaces i poderoses, ens trobem amb les que donen vida a una institució com l'ARED, una Fundació per a la Reinserció de personal carcerari en la societat, just el que deien els plantejaments ben intencionats que relacionava al principi.

Donant forma a aquesta imatge, aquestes persones forgen la percepció en les recluses que hi ha alternatives al seu món: que on no hi havia cap oportunitat, ara elles poden triar tenir-la, la seva. La Oportunitat. Potser, l'única. I que depèn d'elles. Quan una reclusa és conscient d'això, i se li posen els mitjans adients per aconseguir-ho, difícilment donarà a torçar la seva voluntat, ni el seu nou camí.

Un altre protagonisme essencial en aquesta història té a veure amb la dimensió humana de les persones implicades en l'entorn institucional carcerari: des del personal que tracta les recluses, fins sobretot, les persones que gestionen, dirigeixen i són responsables dels centres carceraris. I en l'àmbit judicial, sens dubte. I en l'àmbit de qui té poder per aprovar i emetre disposicions i reglamentar... Massa actors secundaris, com policies, jutges, fiscals, advocats, polítics... desconeixen -per comoditat, per distància, per interessos polítics o ideològics- la realitat i les conseqüències del sistema carcerari sobre les persones recluses. Sí: persones, i no escòria, no bèsties, no animals.

Però tot canvi ha de partir d'un nucli organitzat de persones valentes, disposades a posar en marxa un sistema efectiu d'alternatives i solucions. Per contagiar la resta d'actors, principals i secundaris, i posar en marxa el que d'altra manera es quedaria en només unes frases grandiloqüents; cal destacar l'essencial paper del personal de l'ARED i el de les recluses que lluiten, opten i aconsegueixen una alternativa: LA oportunitat. La nostra oportunitat. Amb els seus èxits, ens redimim tots una mica més.

Per a mi va ser una gran oportunitat de conscienciar-me encara més que és la ciutadania la que ha de ser responsable de les seves institucions, i no a l'inrevés... Aquesta conferència va despertar en mi una mica més de fe en moltes coses: sobre tot, de què hi ha grans dosis d'humanitat per descobrir, encara.

Oriol Llobet, *membre de la Junta de l'ACAT*

LA LLUITA DE LES MARES DE TXETXÈNIA CONTRA LES DESAPARICIONS FORÇADES

Organitzada per la Lliga dels drets dels pobles (Sabadell) es va celebrar, el 12 de maig del 2017, a la FEDE (Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament), a Barcelona, una trobada amb Madina Madogàdova, presidenta de l'associació "Mares de Txetxènia" i Yalkharo Masudovich, advocat de l'organització. Jo mateix hi vaig assistir com a representant de l'ACAT.

Ens van parlar de la desaparició d'unes divuit mil persones al llarg de les dues guerres txetxenes que van sacsejar la regió durant la dècada dels 90. Aquestes desaparicions forçades es feien de nit i eren executades per militars del poderós exèrcit rus. En 22 anys mai no s'ha trobat cap desaparegut en vida. Madina Madogàdova afirma de manera contundent que la gran majoria eren persones innocents. Es tractava clarament d'una acció planificada per atemorir la població i per desactivar l'oposició política.

Donat que la població total de Txetxènia actualment és d'un milió de persones, divuit mil desaparicions s'han de considerar una proporció molt alta. Es calcula que la meitat de famílies txetxenes encara avui busquen algun parent.

Madina Madogàdova va perdre dos germans en el conflicte armat; un va ser afusellat i l'altre continua desaparegut. L'any 2016 va rebre el premi "Moscow Helsinki Group" per la seva tasca en la defensa dels Drets Humans.

Emili Chalaux i Ferrer, *president de l'ACAT*

DIXAN: ALGER-BANYOLES-ALGER

El IX Memorial Sebastià Salellas ha centrat els actes en els danys col·laterals que provoquen les mesures de seguretat. Dintre d'aquests actes, el dia 1 de juny, es va presentar al Cinema Truffaut el documental "Dixan: Alger-Banyoles-Alger", amb guió i direcció d'Erik Estany, Marc Planas i Pere Cortada, ideat per la Plataforma Aturem la Guerra de les Comarques Gironines i Produccions Itinerants. La projecció es va repetir el dia 3 per atendre totes les persones que no van poder entrar a la primera sessió.

Fent una mica de memòria recordaré que el 23 de gener de 2003, de matinada, agents de la Policia Nacional i de la Guàrdia Civil irromperen als domicilis de vint-i-sis immigrants residents a diverses poblacions de les demarcacions de Girona i Barcelona. Foren detinguts amb l'acusació de tenir substàncies químiques per a la fabricació d'explosius. Era l'operació Estany. Amb aquesta operació es devia voler fer present l'amenaça del fonamentalisme musulmà i justificar el suport del govern Aznar a la guerra d'Iraq. Al cap de poc es va saber que les substàncies perilloses eren sabons i detergents i l'operació, en àmbit popular, va ser batejada com a operació Dixan. Per la manca de proves i per la pressió popular els detinguts van ser posats en llibertat sense càrrecs poc després.

Al cap d'uns mesos, però, el jutge Ruiz Polanco que havia portat el cas va ser substituït pel jutge Garzón. Aquest, després de l'11 de març de 2004, va reobrir-lo i feu detenir sis de les persones detingudes inicialment. Malgrat no haver-hi cap prova, ni tan sols indicis, d'activitat delictiva cinc dels processats van ser condemnats a tretze anys de presó. El recurs al Tribunal Suprem féu que es rebaixessin les condemnes a sis i nou anys que van complir integrament. En acabar la condemna van ser expulsats a Algèria.

Els detinguts van tenir sempre el suport de la Plataforma Aturem la Guerra i de moltes altres entitats com ara Justícia i Pau.

Després de deu anys dels fets la Plataforma Aturem la Guerra va tenir la idea de fer el documental amb la finalitat de recuperar de l'oblit aquest cas i facilitar la reflexió sobre el racisme, la islamofòbia i els muntatges policials contra suposats grups terroristes.

Membres de la Plataforma es desplaçaren a Algèria i s'entrevistaren amb quatre dels protagonistes del cas. El documental que n'ha resultat, molt ben realitzat, permet de conèixer de primera mà el relat dels fets d'aquests quatre protagonistes i l'opinió d'alguns membres de les seves famílies. El documental em va agradar molt i crec que és aconsellable de veure'l per conèixer bé aquests fets que segurament no han estat únics a l'Estat espanyol. També mostra la conveniència de contrastar les informacions que ens arriben ja que, malauradament, moltes vegades són tergiversades.

El 26 de juny és el Dia Internacional de Suport a les Víctimes de la Tortura. L'article 5 de la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 diu que "Cap persona no serà sotmesa a tortura ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants". Intuïa en el cas Dixan una transgressió clara d'aquest article. I després d'haver vist el documental n'estic ben convençut.

Xavier Merino i Serra, *membre d'ACAT i de Justícia i Pau,*
Diari de Girona, 14 de juny de 2017

AGENDA ACAT

18.03.2017

Membres de l'ACAT assisteixen a una xerrada sobre els problemes de familiars de presos que estan en presons molt allunyats del seu lloc de residència, organitzada per la Xarxa Anti-repressió de Familiars de Detinguts.

03.05.2017

Membres de l'ACAT participen en una pregària ecumènica a Sant Felip Neri de Gràcia.

04.05.2017

Xerrada de M. Elena Alfaro, directora general de la Fundació ARED per a la Reinserció de persones privades de llibertat, al Casal Llorens de Barcelona.

21.05.2017

El grup Germanor, del casal Llorens, convida Emili Chalaux per tal que expliqui als seus membres la feina que fa l'ACAT.

23.05.2017

Membres de l'ACAT assisteixen a una xerrada sobre "Les armes no eduquen, les armes maten" organitzada per l'USTEC (Unió Sindical de Treballadors/es de l'Ensenyament de Catalunya).

28.05.2017

El president i la secretària de l'ACAT visiten a la presó de Quatre Camins un pres mantingut dins el règim DERT (departament especial de règim tancat) des del mes de novembre de l'any passat.

12.06.2017

Xerrada sobre la Detenció preventiva abusiva a l'Àfrica, a càrrec d'Eugène Diatta, expresident d'ACAT Senegal i d'Emili Chalaux, president de la nostra ACAT.

14.06.2017

El president de l'ACAT assisteix a la reunió de la Coordinadora Catalana contra la Tortura, que lluita per reduir el temps d'estada en el DERT a un màxim de 15 dies, tal com recomana el dret internacional.

17.06.2017

Membres de l'ACAT participen en la concentració que, sota el lema "Obrim fronteres" es fa a la Plaça de Sant Jaume, de Barcelona, per recordar el dia Mundial de les Persones refugiades.

20.06.2017

Com ja és tradició, fem una Pregària ecumènica dins el marc del rés de vespres de la comunitat benedictina de Sant Pere de les Puel·les, de Barcelona, per cloure les activitats de l'ACAT d'aquest curs.

12.07.2017

El Casal Llorens, juntament amb l'ACAT, organitza una trobada amb Grégoire Ahongbonon (Benín, 1953). El fundador de l'Associació Saint Camille de Lellis dedicada a l'atenció de malalts mentals d'Àfrica, parla d'un tema punyent: "La veu dels oblidats".

SEGUIMENT DE LES CRIDES URGENTS

UZBEKISTAN: Cas de Mukhammed Begjanov (octubre del 2015)

Finalment, l'empresonament d'aquest periodista, redactor en cap del diari del partit d'oposició *ERK*, ha acabat. El van condemnar a 15 anys de presó després d'un procés inic, i molt aviat li van reduir la pena a dotze anys. Havia de ser alliberat al desembre del 2011, però la direcció de la presó hi va afegir cinc anys més amb pretextos fútils. En sortir, ha donat les gràcies per diferents gestions fetes per les ACAT. (Bona notícia enviada per l'ACAT-França el 22 de juny).

Lluís Batlle, membre de l'ACAT

EL FOTÒGRAF DE MAUTHAUSEN

Francesc Boix va néixer a Barcelona el 1920. Amb només 17 anys va lluitar a la Guerra Civil al bàndol republicà i el 1939, amb la fi de la guerra, es va exiliar a França on va ser capturat pels nazis i deportat al camp de Mauthausen. Al camp, gràcies als seus coneixements de fotografia, va ser destinat al servei d'identificació on s'encarregava de fer retrats policials a tots els presos, documentar les morts, els experiments mèdics o les visites d'alts càrrecs nazis. Amb la col•laboració d'altres presos va amagar i sostreure del camp unes 20.000 fotografies i negatius que es van convertir en proves gràfiques per demostrar els crims del genocidi nazi. Boix, que va morir a París l'any 1951, va ser l'únic testimoni de l'estat als judicis de Nuremberg i Dachau.

Francesc Boix ja descansa en pau. Entre els seus i prop dels grans de la història i la cultura. Les restes del fotògraf català que va retratar la Guerra Civil espanyola i va ser testimoni clau dels horrors dels camps d'extermini nazis van ser traslladades el 16 de juny al principal cementiri de París, el Père Lachaise, en una cerimònia presidida per l'alcaldessa de la capital francesa i l'alcalde interí de Barcelona.

ACAT

Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura

Web: <http://acat.pangea.org>

Correu electrònic: acat@pangea.org

Donatius cte. (NOU NÚMERO): 3025 0002 47 1433331464